

Ο επαγγελματικός προσαντολισμός:

- ▣ 1.Βοηθεί το άτομο να πάρει μόνο του τις σωστές αποφάσεις για την επαγγελματική του ζωή.
- ▣ 2.Δίνεται βαρύτητα στην απόκτηση των προσωπικών ικανοτήτων.
- ▣ 3.Στηρίζεται η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.
- ▣ 4.Το επάγγελμα ως σύνολο εσωτερικών και εξωτερικών δυνάμεων. Ο άνθρωπος σε θέση δημιουργού.

Η συμβουλευτική ψυχολογία:

- ▣ 1. Κατανοεί και αποδέχεται τον συμβουλευόμενο.
- ▣ 2. Η συμβουλευτική ψυχολογία και ο επαγγελματικός προσανατολισμός ασχολούνται με το σύνολο των ανθρωπίνων κλίσεων και ενδιαφερόντων.
- ▣ 3. Η έννοια της αποδοχής του Άλλου.
- ▣ 4. Η έννοια της ατομικής πορείας (Λάθε βιώσας).
- ▣ 5. Η έννοια της απόφασης (Χάϊντεγκερ).

Η έννοια της ευκρίνειας.

- ▣ Ως ευκρίνεια εννοούμε την ακριβή επισήμανση των εμπειριών και συναισθημάτων των συμβουλευόμενων και τον χαρακτηρισμό τους από τον σύμβουλο, ο οποίος θα πρέπει να είναι σαφής εκφραστικά και συμπεριφοριστικά.

Η τυπολογική θεωρία του Holland

- ▣ Η Τυπολογική Θεωρία του Holland-Βασικές υποθέσεις: Οι περισσότεροι άνθρωποι, με βάση τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους, μπορούν να καταταγούν σε έναν από τους παρακάτω έξι τύπους προσωπικότητας: τον Ρεαλιστικό (Realistic), τον Ερευνητικό (Investigative), τον Καλλιτεχνικό (Artistic), τον Κοινωνικό (Social), τον Επιχειρηματικό (Enterprising) και τον Συμβατικό (Conventional) RIASEC. Υπάρχουν αντίστοιχα έξι τύποι περιβαλλόντων που χαρακτηρίζονται από τους ανθρώπους που εργάζονται σε αυτά (δεξιότητες ή χαρακτηριστικά).

Το περιβάλλον του επαγγέλματος:

- ▣ Η εκλογή ενός επαγγέλματος αποτελεί έκφραση της προσωπικότητας. Τα μέλη μιας επαγγελματικής ομάδας έχουν παρόμοιες προσωπικότητες και παρόμοιο ιστορικό προσωπικής ανάπτυξης. Επειδή τα μέλη μιας επαγγελματικής ομάδας έχουν παρόμοιες προσωπικότητες, θα αντιδρούν σε διάφορες καταστάσεις και προβλήματα με παρόμοιο τρόπο. Τα επαγγελματικά επιτεύγματα, η σταθερότητα και η ικανοποίηση εξαρτώνται από το βαθμό συμφωνίας μεταξύ της προσωπικότητας ενός ατόμου και του επαγγελματικού του περιβάλλοντος.

Τα σημερινά περιβάλλοντα:

- ▣ 1.Οικογενειακό περιβάλλον
- ▣ 2.Σχολικό περιβάλλον
- ▣ 3.Φοιτητικό περιβάλλον
- ▣ 4.Επαγγελματικό περιβάλλον
- ▣ 5.Κοινωνικό, πολιτικό, κ.λ.π.περιβάλλοντα.

Επαγγελματικό περιβάλλον.

- ▣ Η μετατροπή του επαγγέλματος σε απλή λύση στο βιοτικό πρόβλημα: Το πρόβλημα της αλλοτρίωσης.
- ▣ Αναφορά: Η θεωρία του Καρλ Μαρξ για την αλλοτρίωση περιγράφει την αποξένωση των ανθρώπων από τις πτυχές της ανθρώπινης φύσης τους, ως συνέπεια της ζωής τους σε μια κοινωνία στρωματοποιημένη σε κοινωνικές τάξεις. Η αποξένωση από τον εαυτό είναι η συνέπεια του ότι το άτομο αποτελεί το μηχανιστικό μέρος μιας κοινωνικής τάξης, κατάσταση η οποία αποξενώνει ένα πρόσωπο από την ανθρωπιά του.
- ▣ Η θεωρητική βάση της αλλοτρίωσης, εντός του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, είναι ότι ο εργαζόμενος χάνει πάντα τη δυνατότητα να καθορίσει τη ζωή και το πεπρωμένο του, όταν στερείται του δικαιώματος να σκεφτεί για τον εαυτό ως “αφεντικό” των δράσεων του (Istyan Meszaros: Η θεωρία του Μάρξ για την αλλοτρίωση).

Η ψηφιακή εποχή και το επάγγελμα.

- ▣ Η ψηφιακή εποχή ως εποχή πλήρους ελεγχιξιμότητας και ανακυκλωτικής παραγωγής αγαθών , καταργεί το επάγγελμα (ο πλήρως ελεγχόμενος άνθρωπος σε μία πλήρως ελεγχόμενη κοινωνία σε ένα πλήρως ελεγχόμενο ψηφιακό περιβάλλον): «Όχι, πρώτα από όλα ξέρω ότι αποτελείται ο κύκλος Μέσερ από ανθρώπους όπως εσύ, αυτό είναι και το τρομακτικό: Στην εποχή της πλήρους εξειδίκευσης αγνοείτε ατομικά ό,τι κάνετε συλλογικά. Μέσα από το διαδίκτυο όλα προχωρούν κατά τη βούληση κάποιων» (Dave Eggers, ο κύκλος).

Μελέτη περίπτωσης.

- ▣ Ο Γιώργος είναι μαθητής της Γ΄ τάξης του γυμνασίου από μεσοαστική οικογένεια. Επιθυμία της μητέρας του είναι απλά να σπουδάσει στο Πανεπιστήμιο, ώστε να διοριστεί στο δημόσιο για να «εξασφαλίσει το μέλλον του», όπως λέει η ίδια. Ο Γιώργος έχει πολύ μέτριες επιδόσεις στο σχολείο και δεν του αρέσει το διάβασμα. Του αρέσει να επιδιορθώνει βλάβες με τα υδραυλικά και τα ηλεκτρικά στο σπίτι, επιδιορθώνει τη μηχανή του παλιού αυτοκινήτου του πατέρα του. Είναι κατεξοχήν πρακτικός, ερευνητικός και καλλιτεχνικός τύπος, με βάση το τεστ ενδιαφερόντων της τυπολογίας του Holland. Έχει αυτεπάρκεια σε πρακτικές / χειρωνακτικές και δημιουργικές δραστηριότητες, αλλά και ο ίδιος πιστεύει ότι κατέχει τις αντίστοιχες δεξιότητες. Φαίνεται να παίρνει αποφάσεις κυρίως με λογικό τρόπο. Πως θα συμβουλευάτε το Γιώργο, αλλά και τη μητέρα του;

Οι βασικές αρχές της συμβουλής:

- ▣ Η ανθρώπινη εσωτερική διαφορετικότητα
- ▣ Ο ανθρώπινος διαφορετικός προορισμός
- ▣ Η εσωτερική διαφορετική δυναμική
- ▣ Ο διαφορετικός τρόπος προσέγγισης του άλλου και του κόσμου
- ▣ Η έννοια της ατομικής πορείας και του νόστου
- ▣ Η κοινή πολιτική αρετή και η διαφορετική αρετή της τέχνης.

Ο μύθος του Πρωταγόρα: η πολιτική αρετή και η τεχνική αρετή.

- ▣ Πότερον ὡς αἱ τέχνηαι νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύτας νείμω; Νενέμηνται δὲ ὧδε. εἷς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἰκανὸς ἰδιώταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί. καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντα νείμω;” “ Ἐπὶ πάντα”, ἔφη ὁ Ζεὺς, “καὶ πάντες μετεχόντων. οὐ γὰρ ἂν γένοιεντο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥσπερ ἄλλων τεχνῶν. καὶ νόμον γε θεὸς παρ’ ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.

Ο γόρδιος δεσμός. Η συμβουλή της βούλησης επί τον Λόγον.

- ▣ Ο Αλέξανδρος, όταν έφτασε στο Γόρδιο, τον κατέλαβε πόθος να δει την άμαξα του Γορδίου και τον κόμπο του ζυγού της άμαξας. Και μεταξύ των άλλων λεγόταν και αυτό για την άμαξα, ότι δηλαδή όποιος θα μπορούσε να λύσει τον κόμπο του ζυγού της άμαξας, αυτός ήταν ορισμένο από τη μοίρα να εξουσιάσει την Ασία. Ο κόμπος αυτός ήταν από φλοιό κρανιάς και δε φαινόταν να έχει αρχή ούτε τέλος. Και ο Αλέξανδρος, επειδή αδυνατούσε να βρει τρόπο να λύσει τον κόμπο, από την άλλη, όμως, δεν ήθελε να τον αφήσει άλυτο, μήπως αυτό προκαλέσει αναταραχή στο πλήθος, αφού τον χτύπησε με το ξίφος, έκοψε τον κόμπο και είπε ότι λύθηκε. Απομακρύνθηκε, λοιπόν, από την άμαξα αυτός και οι σύντροφοι του με την ιδέα ότι ο χρησμός για τη λύση του δεσμού είχε εκπληρωθεί. Και πράγματι τη νύχτα εκείνη βροντές και αστραπές από τον ουρανό έδειξαν σημάδια επιδοκιμασίας· και γι' αυτό το λόγο ο Αλέξανδρος πρόσφερε θυσίες την επόμενη μέρα στους θεούς που του φανέρωσαν τα σημάδια και τον τρόπο λύσης του δεσμού.

Το εννοιολογικό και αξιολογικό υπόβαθρο της συμβουλευτικής ψυχολογίας:

- ▣ 1. Μεταβάλλεται με τις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις.
- ▣ 2. Καθορίζεται ως η διαδικασία που χρησιμοποιείται από τον Σύμβουλο για την σωστή πληροφόρηση του ατόμου.
- ▣ 3. Συντελεί στη βελτίωση της προσωπικής και συναισθηματικής κατάστασης του ατόμου, στην ψυχολογική ανάπτυξη-εξέλιξή του και στην ανάπτυξη της αυτόβουλης ικανότητας λήψης απόφασης και νέων μεθόδων αυτοβοήθειας.

Η θεωρία του Krumboltz:

- ▣ Το άτομο έχει την ικανότητά του να οργανώσει και να εκτελέσει το απαιτούμενο σχέδιο δράσεων που θα αποδειχτεί αποτελεσματικό σε μια συγκεκριμένη κατάσταση. Σύμφωνα με τους Στωϊκούς τα ερεθίσματα καθορίζουν τις αντιδράσεις μας:
- ▣ Ερέθισμα → προσωπική πίστη → αντίδραση (η ελεγχσιμότητα των πίστεων ώστε τα άτομα να καταστούν οργανωμένη κοινωνία).

Τα συμπεράσματα του Roberts.

- ▣ Τα 3 συμπεράσματα στα οποία κατέληξε ο Roberts είναι τα εξής: (α) οι περισσότεροι νέοι καταλήγουν σε επαγγέλματα που αρχικά δεν επέλεξαν (β) Το ποσοστό των δυσαρεστημένων από το μη αρχικά επιλεγμένο επάγγελμα είναι συγκριτικά μικρό (γ) Οι επαγγελματικές φιλοδοξίες των νέων είναι σύμφωνες με την εκπαιδευτική τους επίδοση.

Η αντι-φυσική πορεία του ανθρώπου:

- ▣ Οικογένεια
- ▣ Σχολείο
- ▣ Κοινωνία.
- ▣ Η έννοια της αυτοαλλοτρίωσης: η απορρόφηση του Φυσικού Εγώ από το Πολιτικό Εμείς (η έννοια του Αριστοτελικού: αθέμιστος, ανέστιος, αφρήτωρ, θηρίον ή θεός).

Ερώτηση:

- ▣ «Η Επαγγελματική Εκπαιδευτική Συμβουλευτική μπορεί να βοηθήσει το άτομο να γνωρίσει και να αποδεχτεί τον εαυτό του, να εντοπίσει τα ατομικά του χαρακτηριστικά». Κατά τη γνώμη σας, αυτό δύναται να εφαρμοστεί σήμερα στο σύγχρονο ελληνικό σχολείο? (Τεκμηριώστε την απάντησή σας).

Μελέτη περίπτωσης.

- ▣ Αναλαμβάνοντας συμβουλευτικό ρόλο από τη θέση του καθηγητή αποκριθείτε στον μαθητή σας χρησιμοποιώντας μία ή και περισσότερες δεξιότητες συμβουλευτικής και στη συνέχεια αναφέρετέ τις. Γρηγόρης: Δεν τα καταφέρνω πολύ καλά στα μαθηματικά και με τον καθηγητή δεν έχουμε και την καλύτερη επικοινωνία. Προσπαθώ πολύ και πάλι δεν καταφέρνω ποτέ να πετύχω ένα 15. Κάθε φορά που απαντάω κάτι και είναι λάθος, μου κάνει υποτιμητικά σχόλια μπροστά σε όλους στην τάξη. Σε όλα τα άλλα μαθήματα τα πάω πολύ καλά και δεν έχω θέματα με κανέναν άλλο καθηγητή. Έχω κουραστεί να προσπαθώ και να μην βγαίνει πουθενά! Και από την άλλη είναι και οι γονείς μου, που περιμένουν πολλά από εμένα και με πιέζουν συνέχεια... Λένε συνεχώς προσπάθησε κι άλλο, διάβασε περισσότερο... εσύ θα μας κάνεις περήφανους και θα περάσεις στο πολυτεχνείο και τέτοια. Με αυτήν την επίδοση στα μαθηματικά... δεν το βλέπω!
- ▣ Σύμβουλος-καθηγητής:
- ▣ Δεξιότητες που χρησιμοποιήσατε:

Απάντηση:

- ▣ 1.Συζήτηση με γονείς και καθηγητές.
- ▣ 2.Ενδοσκόπηση
- ▣ 3.Ανακάλυψη ατομικών ιδεών και αξιών
- ▣ 4.Σταθεροποίηση των κλίσεων και των ταλέντων.
- ▣ 5.Αναγνώριση του Εαυτού ως τέτοιου αλλά και σε σχέση με τους άλλους.
- ▣ 6.Γνώση ατομικών δεξιοτήτων.
- ▣ 7. Η βούληση του ατομικού δρόμου.
- ▣ 8.Η κατασκευή της ατομικής Εικόνας.
- ▣ 9.Θεατρικότητα των πράξεων.Αντιμετώπιση αρνητικών και θετικών στοιχείων.

Δεξιότητες...

- ▣ 1.Ενδοσκόπηση
- ▣ 2.Αυτογνωσία
- ▣ 3.Διάλογος
- ▣ 4.Θεατρικότητα –δραματοποίηση
- ▣ 5.Εμπειρία και αντίληψη
- ▣ 6.Ανάμνηση-γνώση-ενσυναίσθηση
- ▣ 7.Κοσμική γνώση και κοσμικοί συσχετισμοί
- ▣ 8.Ρεαλιστική κρίση και αποτίμηση
- ▣ 9.Χρήση του χώρου και του χρόνου.
- ▣ 10.Μετατροπή του νοητικού σε Ηθικό υποκείμενο.Η έννοια της ελεύθερης βούλησης.

Hill & O'Brien

- ▣ Τα τρία στάδια της συμβουλευτικής σύμφωνα με το μοντέλο των Hill & O'Brien (1999) είναι η
- ▣ διερεύνηση,
- ▣ η συνειδητοποίηση και
- ▣ η δράση.

Holland

- ▣ Η θεωρία του Holland δίνει έμφαση σε παράγοντες που επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές σε διαφορετικά χρονικά σημεία.
- ▣ 1. Τύχη
- ▣ 2. Αφύπνιση
- ▣ 3. Αλλαγές στο άμεσο περιβάλλον
- ▣ 4. Ευόδωσε σπουδών και άλλων επιλογών
- ▣ 5. Νέες προσωπικές σχέσεις.

Μελέτη περίπτωσης.

- ▣ Ο Γιώργος ήταν στο χωριό όπου μεγάλωσε ιδιαίτερα κλειστός. Δεν ανοιγόταν εύκολα στους συγχωριανούς του. Σε λίγους φίλους έλεγε ότι ήθελε να φύγει. Δούλευε στα χωράφια του πατέρα του. Κάποια στιγμή γνώρισε την Ελένη και την ακολούθησε στην Αθήνα. Η Ελένη είχε καφετέρια και ο Γιώργος επένδυσε όσα λεφτά είχε σε διεύρυνση του καταστήματος. Το αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακό.
- ▣ Γιατί επέτυχε ο Γιώργος;

Super.

- ▣ Σύμφωνα με τον Super ένας από τους πρωταρχικούς ρόλους των συμβούλων είναι να βοηθούν τους συμβουλευόμενους να αναπτύξουν μια ισχυρή, ξεκάθαρη και ρεαλιστική αυτοαντίληψη αναφορικά με την κατανόηση των ενδιαφερόντων, ικανοτήτων και αξιών τους.

Η έννοια του συμβολαίου.

- ▣ Κατά την έναρξη της συμβουλευτικής διαδικασίας δημιουργείται ένα «συμβόλαιο» σχετικά με τις υποχρεώσεις του συμβουλευόμενου απέναντι στο σύμβουλο. Σε κάθε περίπτωση η σχέση δεν είναι τυπική και επιτρέπεται η ανταλλαγή και προσωπικών βιωμάτων και πληροφοριών.

Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός

- ▣ Ως Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (ΣΕΠ) ορίζεται η διαδικασία συστηματικής βοήθειας προς τους μαθητές ώστε αφού κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά του εαυτού τους και τις ευκαιρίες για εκπαίδευση και επαγγελματική αποκατάσταση, να προχωρήσουν σε συνετές επιλογές και να ενταχθούν με ενεργητικό τρόπο στον κόσμο εργασίας.

Γηράσκω αεί διδασκόμενος.

- ▣ Η τάση που υπάρχει σήμερα στον τομέα της σταδιοδρομίας είναι ότι, ο όρος «σταδιοδρομία» πρέπει να επαναπροσδιοριστεί ως η δια βίου πρόοδος του ατόμου στη μάθηση και στην εργασία

Η ιστορία του Ζήνωνος.

- ▣ Ο Ζήνων ήταν μεγάλος έμπορος. Όταν ναυάγησε στην Αθήνα και άκουσε τη διδασκαλία του κυνικού Κράτητος ανεφώνησε: νυν ευπλόηκα ότε νεναυάγηκα.
- ▣ Ερ:ποιά συμβουλευτική δυναμική υποφώσκει στο απόσπασμα;
- ▣ Απ: η διά βίου μάθηση και εξέλιξη . Ο άνθρωπος αντιμετωπίζεται σαν ένα συνεχές Γίγνεσθαι.

Δελφικά παραγγέλματα:

Ἐστίαν τίμα

Φιλίαν ἀγάπα

Εὐγένειαν ἄσκει

Ἐργάζου κτητά

Τῷ βίῳ μή ἄχθου

Αλύπως τελεύτα.

Μέσα συμβουλής:

- ▣ Αντανάκλαση σκέψης και συναισθήματος
- ▣ Παραδρομές γλώσσας
- ▣ Παράφραση –επαναδιατύπωση
- ▣ Ενθάρρυνση
- ▣ Συνεργατικότητα
- ▣ Πρόσκληση
- ▣ Ανοικτή και κλειστή ερώτηση.

- ▣ • Αισθάνεσαι ότι δεν μπορείς να νοιώσεις κάτι συγκεκριμένο (αντανάκλαση συναισθήματος)
- ▣ • Πιστεύεις ότι αυτή τη στιγμή δεν μπορείς να σκεφτείς καθαρά. (πρόσκληση για συζήτηση)
- ▣ • Δεν ξέρεις... (κλειστή ερώτηση)
- ▣ • Γιατί το λες αυτό τώρα;(ανοικτή ερώτηση)
- ▣ • Μπορείς να μου μιλήσεις λίγο περισσότερο για αυτό. (ενθάρρυνση-παρότρυνση).